

SITLLA

jar a Cerdanya, te. Alp, veïnat escampat, i vall afl. esq., el més alt de la vall de La Molina (exc. 250). Mas en el te. de La Vola (1953, XIII, p. 21). A la part baixa de la vall d'Horta, dins el barri de Sta. Eulàlia de Vilapiscina: El *Sitjar*, mas freqüentat pel Baró de Mal-⁵ dà, gran amic dels seus senyors, en particular la «Tuies Sitjana», que li preparava grans menjusses (veg. foto en «*El Collegi de la Bona Vida*», pp. 42, 44, 47).

El *Sitjar*, freginal i masada dependent de Poblet. 1189 (*Cart. de Poblet*, p. 77); 1192: *Ceiario* (ibid., p. 80); 1192: *Ceiari* (ib., p. 66); 1197: «*afr. Occid. in Vitalis Tragenet, Circii in Ciğar*» (ib., p. 60); 1202: «de IV, in *Ciğartio*» (ib., p. 193). Bernardus de *Sejar* (ib., p. 111).

Com es veu per aquestes cites, la E posada en posició pretònica, en gran part escapava a la diftongació i restava e. Així mateix un derivat d'altres zones. *Plaça del sezá*, dins el poble de Cabanes de l'Arc (XXIX, 122. 2); *seğá* un altre inf. (121.3).

Les Seïsses, Ombria de ~, te. Cincorres (XXVIII, 20 15.10).

La Vall de *Ceiada*, en doc. de 1289, en el te. de Tivissa (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* 1, 237). No sé si ve d'això el nom del Barranc, collet, coves i font de *Cassear*, dels quals parlen llargament Jo. Iglésias i Santasusagna en llur *Guia* II, pp. 296, 297, 319, 323, 77-81: són 0h30-50 al SO. de Vandellòs, cap uns 8 k. al SE. de Tivissa: en dubtaríem més si no fos que la gran inexactitud gràfica i fonètica d'aquests geògrafs excursionistes ens permet suposar alguns detall errat en la forma d'un³⁰ 1r. membre component: *Cau-?*, *Cap-?*, *Ca(na)-?* *Coll-?* Potser haplologia de *casa cejar*, designant algun vell edifici cap dalt d'aquella *vall cejada* 'vall plena de sitges' (> *V. de C.* 1289).

Sitjar, V. *Sitja* *Situt*, V. *Setut*

SITLLA, Coma de ~

Lloc de pastures a la Vall de Ribes, damunt Serrat (agre. de Queralbs) en el *Gibell* de Queralbs (S. XVIII), BCEC 1918, p. 138. Ve d'un antic NP, que trobem com nom d'un home en un doc. ross. de l'a. 943 (Alart, *Cart. Rouss.*, 3). És clar que és NP germ., un dels diminutius en -ILA. Förstemann, 1315, registra variants de *Situli*, *Sitilia* en el S. VIII i un fem. *Sizila* fi S. XI. Però *Sitlla* també podria resultar d'assimilació de *Sindila* que trobem en un doc. de 986 de la CoHe. Moreau, i és un nom d'home visgot molt freqüent des del⁵⁰ S. VI (Först., 1341); o àdhuc de SWINTHILA, tan conegut com nom d'un rei got i de molts visigots (Först., 1381).

Siubès, V. *Les Encies*

SIURANA

1) SIURANA d'Empordà, poble 8 k. al SSE. de Fi-⁶⁰

gueres.

PRON.: *siuránà*, a Fortià (Casac. 1920); a Llançà, 1958 (XXII, 109b24), i en les enqs. que hi vaig fer llavors a tots aquells pobles.

MENCIONS ANT. 882: «*villa Siuerana cum stagno salso in com. Impuritano*» (impr. *fuierana*), entre les possessions de St. Pere de Roda (Villan., *Vi. Li.* xv, 239 = *Cat. Car.* II, 243.11); 974: *villa Suuerana* (*Suusrana: MarcaH.*, 907); 982: *villa Siverana* (*MarcaH.*, 928); 990: «*villa Suurana*» (ib., 843); 1017: *Siurana* (ib., 1000); 1194: *Siurana* (*Anal. S. Tarrac.* IV, 385); 1281: *Siurana* (Hinojosa, *Reg. Señ. Cat.*, p. 215); 1301 (BABL IV, 422); 1309: *Siurana* (BABL VIII, 275); 1362: «*Sta. Columba de Siurana*» (*Llibre Verd*, Alsiu, 127; Monsalv. XVIII, 97).

2) SIURANA de Prades. Pron.: *siuránà* a Falset i a Ulldemolins (Casac. 1920), amb gentilici *siuranenys* a Falset, però de malnom *esquirols*; *siuránà* allí mateix, 1932 (exc. 179).

«Allà dalt és *Siurana*, aspra i ardidà, / coronada d'espais, de llum cenyida / --- / I només pot finir, l'aspra *Siurana*, / feta rocàll per a armament de fones!»: del sonet de Carner.

MENCIONS ANT. La primera és denominant tot el sistema muntanyós de Prades. 1151, carta de població que atorga Ramon Bg. IV als qui poblaran *Vinaixa*: «terminos --- aquam de *Set*, et de aqua --- ascenditur --- in montana *Siurane* et --- revertitur ad termin. de *Ferrers*» (Font Rius, *C. d. p.*, § 86.10; Morera, *Tarr. Cri.* I, § 21; MiretS., *Templ.*, p. 302); 1152: donació d'una cavalleria «in marchio de *Siurana*, in loco quod vocatur ipsa *Explugà* ---» ['E. de Francolí'] (Font R., § 92.3f.; *Cart. Poblet*, p. 133).

1153: Carta de població «*habitoribus Siurane*» (Font Rius, *Ca. de Pobl.*, § 94); 1154: «in anno quando dominus comes presit *Sibrana*» (EEMCA III, § 257); 1154: «R. Bg. princeps in Aragonie et --- *Siurana*» (ib., § 208); 1154: *Siurana* (Morera, *T. C. I*, § 21); 1155, límits de Espinavessa: «Occid.: supra *Vallem Mollem* --- rieram de *Francolino* usque ad carrariam qua itur ad *Sibranam* ---» (Font R., § 102); 1154: *Siurana* (en una butlla: *Kehr, Papsturk.*, 338); 1155: *Siurana* (*Cart. Poblet*, 136); 1162: *Siuranam* (P. de Bofarull, *Condes Vind.* II, 201); 1171 (Morera, o. c., § 30); 1172: *Ciurana* (sovint: *CoDoACA* VIII, 149); 1173: escr. d'afitament del seu terme (BABL II, 274); 1188: *Lupus de Siurana* (*Cart. Poblet*, 108); 1194: *Siurana* (Mas, *NHBna.* XIII, 203); 1196: *Siurane* (Mas, XII, 94).¹

1201: *Siurane* (*Cart. Poblet*, 89); 1209: «*villam totamque montaneam Siurane*» (BABL III, 499); 1211: «in montannis de *Siurana*» (BABL IV, 28.1); 1214: *Siurana* (MiretS., *Castellbò*, 175); 1231: *Siurana* (MiretS., *Templ.*, 319); 1286 (BABL X, 66); 1291 i 1292: «castrum de *Siurana*» (Finke, *Acta Arag.* I, 9).

En fi, Desclot, segellant la fase inicial de la nació: «quant lo bon comte de Bna. --- hac gitats e morts tots los serryays de la terra, tro a Leyda e tro a les muntanyes de Prades e de *Siurana*» (ed. Coll, 26, 142);